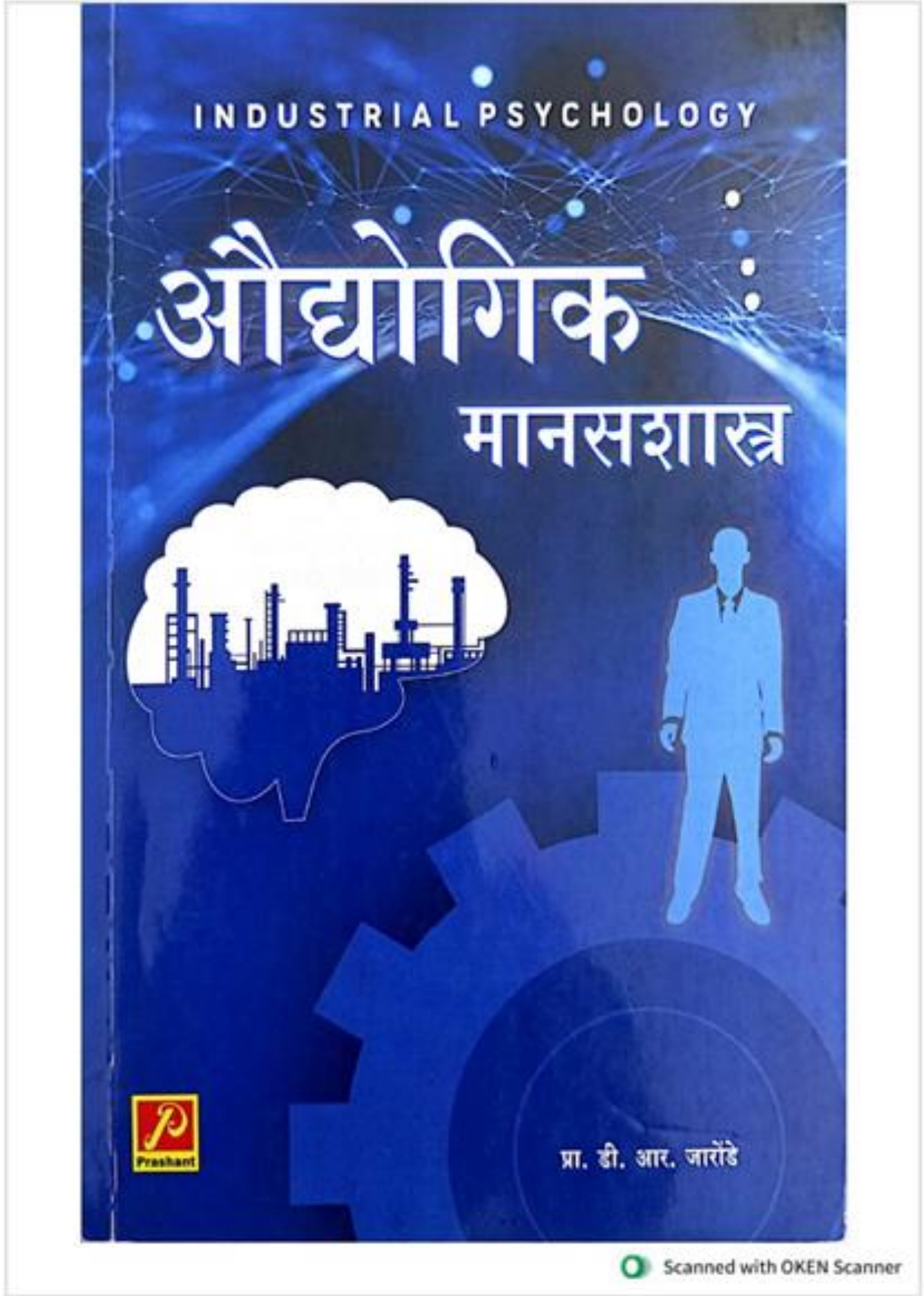

D.R. Jaronde: Audyagic Mansashastra

औद्योगिक मानसशास्त्र

© सुरक्षित

प्रकाशक व मुद्रक : संभाव पाटील

कार्यालय : प्रशांत पब्लिकेशन्स, ३, प्रताप नगर, श्री संत ज्ञानेश्वर मंदिर रोड,
नूतन मराठा महाविद्यालयजवळ, जळगाव ४२५००१.

दूरध्वनी : (०२५७) २२३५५२०, २२३२८००

ईमेल : prashantpublication.jal@gmail.com

प्रथम आवृत्ती : सप्टेंबर, २०१८ ISBN : ९७८-८१-९३६९२०-८-०

अक्षरजुळवणी : प्रशांत पब्लिकेशन्स मूल्य : ₹ ३५०

या पुस्तकातील कोणताही मजकूर, कोणत्याही स्वरूपात वा माध्यमात पुनर्प्रकाशित
अथवा संग्रहित करण्यासाठी लेखक आणि प्रकाशक दोघांचीही लेखी पूर्वपरवानगी
घेणे बंधनकारक आहे.

www.prashantpublications.com

४ | प्रशांत पब्लिकेशन्स

अनुक्रमणिका

- १) औद्योगिक मानसशास्त्र १५
Industrial Psychology
प्रस्तावना, व्याख्या, औद्योगिक मानसशास्त्राचा इतिहास, औद्योगिक मानसशास्त्राची व्याप्ती - १) कर्मचारी २) पर्यवेक्षक ३) व्यवस्थापक ४) यंत्रसामुग्री ५) भौतिक वातावरण; औद्योगिक मानसशास्त्राची कार्ये - १) कर्मचारी निवड २) उत्पादनक्षमता ३) विकास ४) प्रशिक्षण ५) यंत्रे ६) व्यवस्थापन ७) मार्गदर्शन; औद्योगिक मानसशास्त्राची मुलभूत तत्वे
- २) कार्य मूल्यांकन २८
Work Evaluation
प्रस्तावना, व्याख्या; कार्य मूल्यांकनाची उद्दिष्टे - १) भविष्यकालीन नियोजन २) वेतन ३) नियुक्ती ४) बदली ५) बदली ६) पुनर्भरण ७) प्रशिक्षण ८) इतर लाभ ९) प्रलोभन १०) निवडप्रक्रिया वेधता ११) वैयक्तिक भेद; कार्य मूल्यांकन समिती - १) कार्यमाहिती मिळविणे २) माहितीची तपासणी करणे ३) कार्याचे मूल्यमापन करणे ४) इतर व्यवसायाची तपासणी करणे ५) नवीन कार्याचे मूल्यमापन करणे ६) कार्यक्रम राबविणे; कार्य मूल्यांकन पद्धती - अ) व्यक्तिनिष्ठ मापन पद्धती - १) श्रेणी पद्धती २) निबंध पद्धत ३) आलेखश्रेणी मापन पद्धत ४) गट तुलना पद्धत ५) प्रसंगाआधारीत मापन पद्धत ६) प्रश्नावली पद्धत ७) वर्तन मापन पद्धत; ब) वस्तुनिष्ठ मापन पद्धती - १) उत्पादकतेचे प्रमाण २) संघटनेच्या नियमाशी बांधिलकी ३) उत्पादकतेचा दर्जा ४) स्वभाव गुण ५) नवीन मापनतंत्राचा उपयोग; कार्य मूल्यांकन घटक - १) पद २) कार्यपद्धती ३) सामाजिक परिस्थिती
- ३) कर्मचारी निवड ४०
Personal Selection
प्रस्तावना; निवड प्रक्रियेतील घटक - १) पदाची संख्या २) कामाची स्थिती ३) मागणी ४) उमेदवाराची आवश्यकता; निवड प्रक्रियेतील पद्धती - १) कार्य विश्लेषण २) नेमणूक निर्णय ३) निवड तंत्र; निवडदात्यांची वैशिष्ट्ये - १) वस्तुनिष्ठता २) नैतिकता ३) कुशल ४) विशेष तज्ञ ५) अनुभवी ६) योग्य व्यक्तीमत्व ७) बुद्धिचातुर्य ८) वैचारिकता; निवड प्रक्रियेतील स्रोत -

औद्योगिक मानसशास्त्र । ७

रशियामध्ये १९२० पासून औद्योगिक मानसशास्त्राला सुरवात झालेली दिसून येते. औद्योगिक परिस्थितीमध्ये कर्मचाऱ्यांचे स्वास्थ्य कसे चांगले राहू शकते या दृष्टीने प्रयत्न केल्या गेले. कर्मचाऱ्यांचा एकंदरीत विकास साधला जावा, त्यातही व्यक्तीमत्त्व विकास व्हावा यासाठी मध्यवर्ती संस्थेतर्फे कार्य केल्या गेले. भारतात १९१९ मध्ये औद्योगिक मानसशास्त्राला सुरवात झालेली दिसून येते. या संदर्भाने याच वर्षात मानसशास्त्र विभागाला सुरुवात केल्या गेली. सब्स्थितीत वाढत्या कामांबरोबर वाढणारा ताण

औद्योगिक मानसशास्त्रामधील संशोधनाचा विषय झालेला आहे. कर्मचाऱ्यांच्या प्रेरणा वाढलेल्या आहे. त्यामुळे सर्वच दृष्टीकोनातून औद्योगिक मानसशास्त्र उद्योगाच्या एकूण समस्यांचे निराकरण करणारे शास्त्र ठरते तसेच उपयोजनात्मक साधन ठरत असल्याचे दिसून येते.

सब्स्थितीत उद्योगाचे जाळे मोठ्या प्रमाणात विस्तारले आहे. त्याचबरोबर त्या उद्योगामध्ये स्थित व्यक्तीत चिंता, ताणतणाव, नैराश्य, संघर्ष, वैफल्य इत्यादींचे प्रमाण सुद्धा वाढत आहे. यावर उपाय करायचा असेल तर उद्योगामधील प्रत्येक घटकाचा मानवी मनाला, वर्तणुकीला केंद्रस्थानी ठेवून अभ्यास करणे गरजेचे आहे म्हणूनच या पुस्तकाचा उद्योगामधील कर्मचारी, व्यवस्थापक, संचालक, पर्यवेक्षक, प्रशिक्षक मार्गदर्शक इत्यादींना याचा फायदा होणारच आहे तसेच उद्योग क्षेत्रात 'करियर' करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना तर हे पुस्तक महत्वाचे मार्गदर्शकच ठरणार आहे.

सदरील पुस्तकात औद्योगिक मानसशास्त्र, कार्य मुल्यांकन, कर्मचारी निवड, कर्मचारी प्रशिक्षण, नेतृत्व, प्रेरणा, मनोधैर्य, कार्य समाधान, कार्य ताण, व्यवस्थापन विकास, आंतरवैयक्तीक संबंध, उपभोक्ता वर्तन, जाहिरात, अपघात आणि नियंत्रण, औद्योगिक संघटना या घटकांचा परामर्श घेण्यात आलेला आहे.

पणव्याज

₹ 350

ISBN 978-81-936920-8-0

www.prashantpublications.com
prashantbookhouse@gmail.com